

3. Паразитози у собак реєстрували у вигляді як моно- так і поліінвазій.
4. Хворі собаки є джерелом гельмінтозної інвазії, які є небезпечними для інших тварин, а токсокари та дипілідії можуть становити загрозу здоров'ю людини, оскільки вони сприяють виникненню захворювання з клінічним перебігом.

УДК 636.4.09:616.995.132

КЛИМЕНЮК Владислав, здобувач вищої освіти IV курсу ОС «Магістр» спеціальності «Ветеринарна медицина»
 Науковий керівник – **ПРОСЯНИЙ Сергій**, канд. с.-г. наук, доцент
 Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
 м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ АНТГЕЛЬМІНТИКІВ ЗА ДИКТІОКАУЛЬОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Відомо, що остаточна ліквідація паразитарних патологій, в тому числі і диктіокаульозу, можлива лише при вмілому комплексному використанні оздоровчої тріади: лікування, профілактика і деастиція [1].

Більшість науковців [1-3] говорять про те, що при застосуванні антгельмінтиків необхідно враховувати сезонну динаміку інвазії, імунний стан хворих тварин, широту спектра, його економічну ефективність та екологічну безпечність, а також регіональні особливості її прояву. У той же час потрібно вести облік застосування лікарських засобів для своєчасної їх ротації, замінюючи препарати однієї хімічної групи на іншу, що значно підвищує ефективність хіміотерапії внаслідок профілактики поширення резистентних до ліків популяцій гельмінтів. Тому за основну мету наших досліджень було взято проведення експерименту з вивчення ефективності антгельмінтиків за диктіокаульозу великої рогатої худоби.

Для цього сформували дві дослідні і одну контрольну групу молодняку великої рогатої худоби інвазованих диктіокаулами віком від 6 до 9 місяців по 7 тварин в кожній (табл. 1).

Таблиця 1

Схема досліджу

Вік тварин	Схема дегельмінтизації	Група	Кількість тварин
6-9 місяців	Левамізол 10% в дозі 0,75 мл на 10 кг маси тіла тварини.	I	7
	Івермектин-10 в дозі 1,0 мл на 50 кг маси тіла, одноразово, підшкірно.	II	7
	Не проводили.	III	7

Було використано засоби з різною активно діючою речовиною – левамізол 10% виробництва «EkoVet», Польща (І група) та івермектин-10 виробництва ТОВ фірма «Продукт», Україна (ІІ група). Тварини ІІІ групи слугували контролем і не оброблялись антгельмінтиками. Після проведення лікувальних обробок через 15 днів визначали ефективність їхньої терапевтичної дії за показниками екстенсефективності (ЕЕ) та інтенсефективності (ІЕ) інвазії.

Результати досліджень показали (табл. 2), що у контрольних тварин, яким антгельмінтики не використовували усі тварини залишились хворими, а інтенсивність інвазії навіть дещо зросла.

Таблиця 2

Антгельмінтна ефективність препаратів при 100% екстенсивності інвазії (n = 7 в кожній групі)

Препарати	Група	Вилікувані тварини	ЕЕ (%)	Інтенсивність інвазії		ІЕ (%)
				до обробки	після	
Левамізол 10%	І	6	85,7	4,45	0,15	96,6
Івермектин 10	ІІ	6	85,7	4,75	0,2	95,8
Не дегельмінтизовані	ІІІ	-	-	4,55	4,6	-

З 7 тварин І групи, яким використовували для дегельмінтизації левамізол 10%, 6 повністю звільнились від збудника і середня екстенсефективність становила 85,7%. В 0,5 мл дослідної рідини в середньому до обробки препаратом містилось 4,45 личинок, а після обробки – 0,15. Інтенсефективність склала 96,6%.

По ІІ групі тварин, яким використовували івермектин-10, екстенсефективність була аналогічною, а інтенсефективність дещо нижчою. Слід сказати, що ці препарати та їх аналоги до проведення експерименту дослідним тваринам не використовувались. Отже терапевтична ефективність використаних сучасних антгельмінтиків за диктіокаульозу великої рогатої худоби виявилась високою, проте не абсолютною.

При використанні левамізолу 10% та івермектину-10 нами одержані практично однакові результати. Проте, дегельмінтизація івермектином-10 виявилась дещо дорожчою за лікування левамізолом 10% і тому витрати на ветеринарні заходи були в 1,17 рази вищими по ІІ групі тварин, у порівнянні з І групою. За рахунок цього попереджені економічні збитки на 1 грн витрат при використанні левамізолу склали 11,28 грн, а біомектину – 9,61 грн.

Тобто, проведений дослід показав кращу економічну ефективність використання саме левамізолу 10%.

Література

1. Волошина Н. О. Диктіокаульоз великої рогатої худоби (поширення, діагностика та лікування): дис... канд. вет. наук: 16.00.11 / Національний аграрний ун- т. К., 2004.
2. Корчан Л. М., Корчан М. І. Диктіокаульоз великої рогатої худоби в особистих підсобних господарствах Полтавської області. Зб. наук. пр. наук.-практ. конф. професорсько-викладацького складу ПДАА за підсумками науково-

дослідної роботи в 2015 році (м. Полтава, 18-19 трав. 2016 р.). Полтава : РВВ ПДАА, 2016. С. 144-145.

3. Неволько О. М., Супрун М. М. Диктіокаульоз: діагностика, лікування, профілактика в господарствах Черкаської області. *Ветеринарна медицина України*. 2009. № 7. С. 14-15.

УДК 619.616.993.192.6

КОБЗАРУК Діана, здобувачка вищої освіти 4СТН курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник - **БЕТЛІНСЬКА Тамара**, асистентка

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПРОФІЛАКТИКА ПАРАЗИТАРНИХ ХВОРОБ ТВАРИН

Ектопаразити – всі паразити, що живуть на поверхні тіла тварини, до них відносяться іксодові кліщі, блохи, воші, волосоїди, комарі.

Іксодові кліщі – кровососні паразити, які є переносниками збудників кровопаразитарних захворювань (в тому числі хвороба Лайма та піроплазмозу собак). Для боротьби з кліщами є велика кількість антипаразитарних препаратів у вигляді крапель, нашійників, таблеток і інших засобів зовнішнього застосування (Фронтлайн, Адвантікс, NexGard, Бравекто, Практик і ін.).

Воші і волосоїди – кровосальні ектопаразити переносять збудники інфекційних хвороб, що викликають дерматити та свербіж у тварин. Профілактикою є застосування антипаразитарних препаратів, перерахованих вище і обробка приміщення розчинами бутокса або нестомазана.

Блохи – довгострокові кровосальні ектопаразити, є переносниками різних захворювань тварин і людини. Вони є проміжними господарями огіркового цип'яка (гельмінта дуже поширеного серед кішок). Викликають атопічний дерматит, свербіж, висип, лупа, випадання волосся у тварин. Тварин обробляють інсектицидами (Фронтлайн, Адвантікс, NexGard, Бравекто, Практик і ін.) У вигляді крапель, спреїв, нашійників, таблеток.

Ендопаразити – паразити, що живуть у внутрішніх органах, в тому числі і в клітинах тварини. Вони діляться на внутрішньопорожнинні, що паразитують в просвіті внутрішніх органів (гельмінти, найпростіші, патогенні бактерії); тканинні паразити – вражають м'язову, нервову, сполучну тканину і лімфу (гельмінти, протозоози); внутрішньоклітинні – паразитують в клітинах організму (піроплазми, протозоози).

У переважній більшості переносниками ендопаразитів (гельмінтозів, піроплазмоз, дирофіляріозу) є ектопаразити (кліщі, блохи і ін.). Тому профілактикою є дегельмінтизація та обробка тварин від ектопаразитів (бліх, комарів, кліщів, гельмінтів і т.д.). В нашій країні обов'язкова дегельмінтизація кішок і собак проводиться щорічно перед вакцинацією, то в Європейських